Euroopan parlamentti
2014-2019

Istuntoasiakirja

B8-0807/2016

17.6.2016

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

joukkomurhista Kongon itäosissa
(2016/2770(RSP))

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Laura Ferrara, Piernicola Pedicini, Laura Agea
EFDD-ryhmän puolesta

B8-0807/2016

Euroopan parlamentin päätöslauselma joukkomurhista Kongon itäosissa (2016/2770(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kongon demokraattisesta tasavallasta,

– ottaa huomioon AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen 15. kesäkuuta 2016 antaman päätöslauselman vaaleja edeltävästä tilanteesta ja turvallisuustilanteesta Kongon demokraattisessa tasavallassa,

– ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja hänen tiedottajansa antamat julkilausumat Kongon demokraattisen tasavallan tilanteesta,

– ottaa huomioon 23. toukokuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät Kongon demokraattisesta tasavallasta,

– ottaa huomioon neuvoston 22. kesäkuuta 2015 hyväksymän EU:n vuosikertomuksen ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2014,

– ottaa huomioon Kansainvälisen tuomioistuimen päätökset ja määräykset aseellisia toimia Kongon alueella koskevissa asioissa ”Armed Activities on the Territory of the Congo” (Kongon demokraattinen tasavalta v. Uganda), ”Armed Activities on the Territory of the Congo (New Application: 2002)” (Kongon demokraattinen tasavalta v. Ruanda), ”Armed Activities on the Territory of the Congo” (Kongon demokraattinen tasavalta v. Ruanda) ja ”Armed Activities on the Territory of the Congo” (Kongon demokraattinen tasavalta v. Burundi),

– ottaa huomioon Kongon demokraattisen tasavallan ja alueen rauhaa, turvallisuutta ja yhteistyötä koskevan kehyksen, joka allekirjoitettiin Addis Abebassa helmikuussa 2013,

– ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat Kongon demokraattisesta tasavallasta ja erityisesti päätöslauselman 2198 (2015) Kongon demokraattiselle tasavallalle määrätyn pakotejärjestelmän ja asiantuntijaryhmän toimeksiannon uusimisesta sekä päätöslauselman 2277 (2016),

– ottaa huomioon Kongon demokraattista tasavaltaa käsittelevän YK:n asiantuntijaryhmän 12. tammikuuta 2015 antaman raportin,

– ottaa huomioon 27. heinäkuuta 2015 annetun YK:n ihmisoikeusvaltuutetun vuosikertomuksen ihmisoikeustilanteesta ja Yhdistyneiden kansakuntien yhdistetyn ihmisoikeuksien toimiston toimista Kongon demokraattisessa tasavallassa,

– ottaa huomioon kansainvälisen humanitaarisen oikeuden määräykset,

– ottaa huomioon aseellisia selkkauksia koskevat Geneven yleissopimukset ja erityisesti vuonna 1949 tehdyn neljännen Geneven yleissopimuksen sekä niiden pöytäkirjat,

– ottaa huomioon Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön,

– ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston puheenjohtajan 9. marraskuuta 2015 antaman julkilausuman Kongon demokraattisen tasavallan tilanteesta,

– ottaa huomioon YK:n pääsihteerin 9. maaliskuuta 2016 antamat raportit Yhdistyneiden kansakuntien vakauttamisoperaatiosta Kongon demokraattisessa tasavallassa sekä Kongon demokraattisen tasavallan ja alueen rauhaa, turvallisuutta ja yhteistyötä koskevan kehyksen täytäntöönpanosta,

– ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja kansojen oikeuksia koskevan Afrikan peruskirjan kesäkuulta 1981,

– ottaa huomioon demokratiaa, vaaleja ja hyvää hallintoa koskevan Afrikan peruskirjan,

– ottaa huomioon tarkistetun Cotonoun kumppanuussopimuksen,

– ottaa huomioon 18. helmikuuta 2006 vahvistetun Kongon perustuslain,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että lukuisat lähteet ovat raportoineet Kongon demokraattisen tasavallan koillisosassa tapahtuneista julmuuksista, joukkomurhista, sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan ja myös laajamittaisesta seksuaalisesta väkivallasta sekä lasten värväämisestä aseellisten ryhmien käyttöön;

B. ottaa huomioon, että lokakuun 2014 ja toukokuun 2016 välisenä aikana Benin, Luberon ja Butembon alueilla monet siviilit joutuivat seksuaalisen väkivallan kohteeksi, asuintaloja, sairaaloita ja koulurakennuksia poltettiin, yli 1160 ihmistä sai surmansa ja yli 1470 katosi;

C. ottaa huomioon, että tämä vanha ja edelleen ratkaisematta oleva konflikti on pakottanut yli kaksi miljoonaa ihmistä siirtymään pois asuinseudultaan maan sisällä tai maan rajojen ulkopuolelle;

D. ottaa huomioon, että monet alueen osat ovat nyt eri aseellisten ryhmien miehittämiä;

E. katsoo, että vastuu näistä surmista kuuluu alueella toimiville aseellisille ryhmille; toteaa, että on epäselvää, kuinka paljon valtaa hallituksella on näihin ryhmiin;

F. ottaa huomioon, että joissakin tapauksissa rikoksiin on syyllistytty lähellä maan armeijan (FARDC) asemapaikkoja ja YK:n Kongon demokraattisessa tasavallassa toimivan rauhanturvaoperaation (MONUSCO) tukikohtia;

G. toteaa, että Kongon armeija ja MONUSCO (jonka toimeksiantoa on jatkettu ja vahvistettu) ovat läsnä alueella pitääkseen yllä vakautta, taistellakseen aseellisia ryhmiä vastaan ja suojellakseen siviilejä;

H. ottaa huomioon, että tästä laaja-alaisesta, monimutkaisesta ja syvälle juurtuneesta ongelmasta ovat hyvin suuressa määrin vastuussa myös ne julkiset ja yksityiset tahot, jotka hyötyvät epävakaudesta ja pyrkivät hyödyntämään alueen luonnonvaroja;

1. on syvästi huolestunut humanitaarisen tilanteen heikkenemisestä Kongon demokraattisen tasavallan itäosassa sekä väkivaltaisista aseellisista konflikteista, jotka ovat nyt jatkuneet jo yli 20 vuoden ajan;

2. tuomitsee jyrkin sanoin kansainvälisen yhteisön välinpitämättömyyden ja tiedotusvälineiden vaikenemisen huolimatta Kansainvälisen rikostuomioistuimen antamista päätöksistä ja määräyksistä sekä Yhdistyneiden kansakuntien ja muiden kansainvälisten järjestöjen lukuisista virallisista asiakirjoista;

3. tuomitsee kaikkein perustavimpien ihmisoikeuksien pitkäaikaisen ja edelleen jatkuvan loukkaamisen, myös ihmishenkien menetykset, sekä ilmaisee myötätuntonsa Kongon demokraattisen tasavallan kansaa kohtaan;

4. kehottaa voimakkain sanankääntein YK:ta, Afrikan unionia ja MONUSCOa puuttumaan tilanteeseen nopeasti ja tehokkaasti yhteistyössä Kongon demokraattisen tasavallan hallituksen kanssa, jotta voidaan estää uudet rikokset alueella;

5. kehottaa kansainvälistä yhteisöä käynnistämään kattavan, riippumattoman ja avoimen tutkinnan joukkomurhista;

6. kehottaa kutsumaan koolle Kongon demokraattisen tasavallan vaaleja käsittelevän Afrikan suurten järvien alueen kansainvälisten lähettiläiden ja edustajien ryhmän hätäkokouksen ja pyytää ryhmää toteuttamaan tätä varten asianmukaisia toimia, esimerkiksi kehottamaan YK:n turvallisuusneuvostoa toimiin;

7. painottaa, että sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan syyllistyneitä ei voida jättää rankaisematta, ja kehottaa tunnistamaan ja asettamaan syytteeseen kaikki henkilöt, jotka ovat vastuussa tällaisista teoista;

8. edellyttää, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjän tehtäväksi annetaan alueella tehtyjä rikoksia ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksia koskeva tutkinta, jotta voidaan saattaa oikeuden eteen henkilöt, jotka ovat vastuussa viime vuosikymmeninä tapahtuneista julmuuksista;

9. tuomitsee niiden yksityisten ja julkisten yhteisöjen roolin, jotka käyttävät epävakautta hyväkseen hyödyntääkseen paikallisia resursseja;

10. tuo esiin aseellisille ryhmille suoraan tai välillisesti aseita toimittavien tahojen vakavan vastuun;

11. vaatii voimakkain sanakääntein alueen kaikkien aseellisten ryhmien välitöntä neutralointia ja kehottaa Kongon demokraattisen tasavallan hallitusta ja kansainvälistä yhteisöä asettamaan sen painopisteekseen;

12. kehottaa Afrikan unionia ja EU:ta varmistamaan pysyvän poliittisen vuoropuhelun Suurten järvien alueen maiden kesken, jotta voidaan estää alueen epävakauden paheneminen; pitää valitettavana, että helmikuussa 2013 tehdyn rauhaa, turvallisuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen täytäntöönpanossa on tapahtunut vain vähän edistystä, ja kehottaa kaikkia osapuolia edistämään aktiivisesti vakautustoimia;

13. pyytää laatimaan kiireellisesti arviointikertomuksen MONUSCOn toimista ja asettamaan sen julkisesti saataville; panee tyytyväisenä merkille YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2277 (2016), jossa jatkettiin MONUSCOn toimeksiantoa ja vahvistettiin sen siviilien suojeluun ja ihmisoikeuksiin liittyviä toimivaltuuksia;

14. pitää MONUSCOn toimeksiannon epäselvyyttä valitettavana ja kehottaa MONUSCOa käyttämään kaikki toimeksiantonsa tarjoamat mahdollisuudet siviiliväestön suojelemiseksi; kehottaa tekemään toimeksiannosta aidosti selvemmän, jotta MONUSCOlle voidaan antaa pikaisesti mahdollisuus suojella tehokkaasti aseellisten ryhmien hyökkäyksen kohteeksi joutunutta väestöä;

15. panee merkille Kongon viranomaisten toimet rankaisemattomuuden torjumiseksi ja lasten värväämisen, seksuaalisen väkivallan ja lapsiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi mutta on huolissaan edistymisen hitaudesta;

16. kehottaa ottamaan kansalaisyhteiskunnan tiiviimmin mukaan siviilien suojeluun sekä konfliktinratkaisu- ja sovitteluprosesseihin;

17. kehottaa suojelemaan ihmisoikeusaktivisteja ja virkamiehiä;

18. korostaa, että tilanne ei saisi estää perustuslain mukaisesti suunniteltujen vaalien järjestämistä, ja muistuttaa, että on tärkeää noudattaa toimikausien pituudelle asetettuja rajoja, erityisesti silloin, kun ne on vahvistettu perustuslaissa;

19. painottaa, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat velvollisia varmistamaan johdonmukaisuuden ja avoimuuden kaikissa politiikkatoimissaan, myös asekauppaan ja raaka-aineiden kauppaan liittyvissä toimissaan; vaatii kansallisia elimiä, unionin toimielimiä ja kansainvälisiä järjestöjä sopimaan näitä asioita koskevista sitovista säännöistä, muun muassa valvontaelinten perustamisesta, jotta kaupallinen toiminta ei ruokkisi epäinhimillisiä konflikteja;

20. kehottaa unionia harkitsemaan uusien väkivaltaisuuksien estämiseksi kohdennettujen pakotteiden määräämistä niille, jotka ovat vastuussa väkivaltaisista tukahduttamistoimista Kongon demokraattisessa tasavallassa, ja toteaa, että pakotteita voivat olla esimerkiksi matkustuskiellot ja varojen jäädyttäminen;

21. kehottaa unionia ja YK:ta sopimaan kiireellisesti kehyksestä, jonka puitteissa lähetetään tarkkailija arvioimaan humanitaarista tilannetta ja raportoimaan kansainväliselle yhteisölle näiden joukkomurhien laajuudesta;

22. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa kohdistamaan huomionsa tähän asiaan ja raportoimaan säännöllisesti parlamentille tilanteesta tällä Kongon demokraattisen tasavallan alueella, jotta voidaan varmistaa, että EU seuraa ongelmaa jatkossakin tiiviisti;

23. kehottaa unionia ja sen jäsenvaltioita jatkamaan apuaan Kongon demokraattisen tasavallan kansalle, jotta voidaan parantaa heikoimmassa asemassa olevien väestönosien ja etenkin maan rajojen ulkopuolelle ja maan sisällä siirtymään joutuneiden ihmisten elinoloja;

24. panee tyytyväisenä merkille Kongon viranomaisten pyrkimykset panna täytäntöön lainsäädäntö, jolla kielletään mineraalien kauppa ja prosessointi alueilla, joilla mineraaleja hyödynnetään laittomasti, kuten aseellisten ryhmien hallitsemilla alueilla; kehottaa Kongon viranomaisia tehostamaan lainsäädännön täytäntöönpanoa ja kannustaa Kongon demokraattista tasavaltaa jatkamaan pyrkimyksiään noudattaa kaivos- ja kaivannaisteollisuuden avoimuutta koskevaa aloitetta;

25. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Afrikan unionille, AKT–EU-neuvostolle, YK:n pääsihteerille, YK:n ihmisoikeusneuvostolle sekä Kongon demokraattisen tasavallan presidentille, pääministerille ja parlamentille.